

УДК 334; 02

Плотніков О.М.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОЦІНЮВАННЯ ГОТОВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ДО ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЯК СКЛАДОВА УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ

Plotnikov O.

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

THE ENTERPRISE'S READINESS FOR DIGITAL TRANSFORMATION AS A COMPONENT OF BUSINESS PROCESS MANAGEMENT

Цифрова трансформація являє собою процес послідовних взаємопов'язаних змін елементів системи підприємства [1]. У роботі пропонується підхід до оцінки готовності компанії до цифрової трансформації, що передбачає послідовну декомпозицію об'єктів оцінки та групування їх характеристик і підхарактеристик у так званих доменах: системність в управлінні, здатність архітектури, готовність бізнес-процесів, здатність керувати даними, готовність персоналу. Декомпозиція здійснюється від рівня управління системою в цілому до рівня архітектури та її елементів.

Систематичне управління підтримує методологію Enterprise Architecture (EA), яка є методологією проактивного та повного управління реакцією підприємства на зовнішнє середовище шляхом визначення та аналізу відповідних змін бізнесу та його результатів [2]. Вказана методологія реалізується на підприємствах на рівні бізнес-процесів. Добре розроблена методологія не гарантує успіху жодній бізнес-ідеї, якщо бізнес-процеси в компанії не оптимізовані під неї.

Бізнес-процеси генерують дані, які використовуються для різних цілей, включаючи оцінку та управління самим процесом. Якість даних є важливим фактором. Висока якість даних підприємства забезпечує ефективну систему управління даними [3]. Для кожної сфери дослідження було розроблено набір критеріїв готовності до цифрової трансформації та її окремих характеристик, а також систему метрик, за якими можна оцінити кожен з розглянутих характеристик (таблиця 1).

Таблиця 1

Критерії та характеристики готовності компаній до цифрової трансформації

Критерій	Характеристики (домени)
Системність управління	
Координація цілей, завдань і планів	- по вертикалі (від стратегічного до оперативного рівня); - по горизонталі (між функціональними зонами, підрозділами)
Якість та ефективність управління змінами	- швидкість впровадження різноманітних (не обов'язково цифрових) змін в компанії; - повнота змін
Якість внутрішнього і зовнішнього зворотного зв'язку в системі управління	- якість системи зворотного зв'язку в компанії; - якість взаємодії компанії з контрагентами
Зрілість архітектури компанії	
Залучення ІТ до управління та розуміння потреб бізнесу	- рівень залучення ІТ свята в управлінні; - урівноважені програми бізнесу і бізнесу і святкуваннями
Відповідність між ІТ та бізнес-стратегіями	- рівень організаційної взаємодії на етапі розвитку ІТ та бізнес-стратегії; - взаємозв'язок цільових показників розвитку підприємства та ІТ у контексті матриць впливу

Продовження таблиці 1

Результативність використання ІТ	- співвідношення очікуваних та фактичних вигод від ІТ; - оперативність та повнота реалізації змін ІТ на запити бізнес-користувачів
Готовність бізнес-процесів	
Стандартизація БП	- рівень регламентації процесів у компанії
Інтеграція БП	- рівень якості інформаційної інтеграції процесів; - рівень зв'язаності процесів підприємства
Автоматизація БП	- рівень автоматизації по процесу (частка автоматизованих функцій); - рівень технологій автоматизації бізнес-процесів (оцінюється на основі порівняння технології автоматизації, що використовується в компанії, з найкращими доступними технологіями)
Зрілість управління даними	
Залучення менеджменту в управління даними	- рівень відповідності організації процесів управління даними одному з стандартів; - ступінь відповідальності менеджменту за управління даними; - формалізованість відповідальності менеджменту за управління даними
Організація структур даних	- рівень розвитку архітектури даних; - рівень організації основних даних
Управління якістю даних	- повнота та формалізованість процедур управління якістю даних; - рівень організаційної підтримки процесів управління якістю даних
Готовність персоналу	
Мотивація до змін	- ухвалення ідеї цифрової трансформації; - готовність до зміни трудових функцій; - готовність до навчання
Цифрова компетентність персоналу	- рівень адаптованості до змін інструментального середовища підтримки професійних завдань

Таким чином, запропонований підхід та система оцінки готовності підприємств до цифрової трансформації надає практичний інструмент, який на основі розрахованих метрик дозволяє не лише оцінити загальний рівень готовності, а й виявити проблемні зони, що гальмують трансформацію.

Список використаних джерел:

1. Шерстюк Р.П., Плотніков О. М. Підвищення ефективності діяльності промислового підприємств в умовах індустрії 4.0. *Наука, інновації, бізнес: проблеми, перспективи і сьогочасні тренди розвитку*: матеріали XI Всеукр. наук.-практ. конф пам'яті почесного професора ТНТУ, академіка НАН М.Г. Чумаченка. 2023. С. 98-99.
2. Cherep A., Dashko I., Ohrenych Y. Theoretical and methodological bases of formation of the concept of ensuring socio-economic security of enterprises in the context of digitalization of business processes. *Baltic Journal of Economic Studies*, 2024. № 10(1). P. 237-246.
3. Шерстюк Р.П., Плотніков О.М. Управління бізнес-процесами в умовах цифрової трансформації. *Сталий розвиток економіки, суспільства та підприємництва*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 27-28 квітня 2023 р. Львів: 2023. С. 271-273. URL: <https://cutt.ly/HwwGUIGa>